

KRÓNIKA

Michael Conway előadásai

2014. március 10–18. között Michael Conway (Otani Egyetem, Kyoto) tartott előadásokat a japán buddhista iskolák tanításairól „An Outline of the Teachings of the Major Schools of Japanese Buddhism” címmel. Az előadássorozat a Kamakura-korszak kiemelkedő tudós szerzetesének, Gyōnennek (1240–1321) vallástörténeti értekezésére támaszkodva mutatta be a japán buddhizmus legjelentősebb iskoláinak (Tendai, Sington, Tiszta föld, Valódi Tiszta föld, Nicsiren) alapvető tanításait.

Külföldi előadók a kínai tanszéken

2014. áprilisában és májusában folytatódott az az előadássorozat, amelyet a Kínai Tanszék szervezett a 2013/2014-es tanévben. A tavaszi félévében három külföldi előadó tartott négy-négy előadást.

Antje Richter (University of Colorado, Boulder): “Genre Awareness in Recent Research about the Six Dynasties.” (április 9–10)

Olivier Venture (EPHE, Sorbonne): “Recent developments in Shang and Western Zhou studies.” (május 7–8.)

Angela Schottenhammer (University of Salzburg): “The Song Dynasty (960–1279) – A Revolutionary Era Turn.” (május 13–14.)

A Koreai Tanszék rendezvénye a magyar–dél-koreai diplomáciai kapcsolatfelvétel 25. évfordulójának tiszteletére

2014. április 10-én nagy sikerrel zajlott le a Koreai Nap az ELTE Bölcsészkarán. A BTK Koreai Tanszéke által szervezett esemény méltó emléket állított a 25 évvel ezelőtti magyar–dél-koreai diplomáciai kapcsolatfelvételnek. Mint ismeretes, 1989-ben az egykori szocialista országok közül elsőként Magyarország vette fel a diplomáciai kapcsolatot a Koreai Köztársasággal, ami alapjaiban rengette meg a hidegháborús szövetségi rendszert.

A Távol-keleti Intézet Koreai Tanszéke által szervezett eseményt Őex. Nam Gwan-pyo, a Koreai Köztársaság budapesti nagykövete nyitotta meg, és méltatta a Koreai Tanszék erőfeszítéseit a két ország közti kulturális és tudományos kapcsolatok elmélyítése érdekében. Köszöntőjében Prof. Pál Ferenc, a BTK nemzetközi ügyekért felelős dékánhelyettese kifejtette, hogy az ELTE Bölcsészettudományi Kara hagyományosan nagy figyelmet fordít az idegen nyelvek és kulturák tanulmányozására, nem véletlen tehát, hogy hazánkban elsőként a ELTE kereteiben nyílt lehetőség koreai szakos alapképzés, majd mesterképzés beindítására. Ezt követően került sor Csányi Sándor úr, az első szülői magyar kereskedelmi képviselő vezetőjének előadására, amelyben elmesélte, hogy a nyolcvanas évek második felében milyen nehézségekkel kellett szembenéznie a dél-koreai kapcsolatok építése során. A délelőtti szekció másik előadását Dr. Torzsa István diplomata, Magyarország későbbi szülői nagykövete tartotta, aki számos érdekes részletet osztott meg a hallgatósággal a 25 évvel ezelőtti diplomáciai kapcsolatfelvétel kulisszatitkairól. A Koreai Napon többek között részt vett Csepregi Éva énekesnő is, aki a nyolcvanas években komoly népszerűségnek örvendett Dél-Koreában. Az énekesnő koreai nyelven egy részletet is előadott a korszak egyik nagy slágeréből.

Doktoranduszok konferenciája

2014. május 6-án rendezte meg a Távol-Keleti Intézet doktoranduszai éves konferenciáját (Múzeum krt. 4/B 172-es terem). A konferencián a következő előadások hangoztak el:

HAMAR IMRE: Bevezető

KÁPOLNÁS OLIVÉR (Mongolisztika Doktori Program): Mongol kéziratföredék Tunhuangból

VÖRÖS ERIKA (Sinológia Doktori Program): A „barlang-mennyek” (*dongtian*) jelentősége a taoista Shangqing szekta kozmológiájában

TAKÓ FERENC (Japán Filológiai Doktori Program): Reflexiók reflexiója, avagy az értelmezés köre Önértelmezés Japánban nyugati alapokon Marujama Maszao művei alapján

HELFENBEIN KATALIN (Japán Filológiai Doktori Program): A Dōgen-kutatás egyes szegmenseiről

- STRAUSZ JANKA (Japán Filológiai Doktori Program): Határ és elhatárolódás a japán falusi társadalmak hagyományában
- NAGY MARIANN (Sinológia Doktori Program): Az „enyém” és a „miénk” – egyén és közösség Yu Hua „Élni” c. regényében
- HALÁSZ ÁDÁM (Mongolisztika Doktori Program): *Xuuc̣ yaria* – A mongol népköltészet egy speciális műfaja
- SÁGI ATTILA (Japán Filológiai Doktori Program): A klasszikus japán nyelvi *aszobaszu* segédige megjelenése a kiotói és az oszakai nyelvjárásban
- KISS MÓNKA (Japán Filológiai Doktori Program): Fugen Enmei Boszacu a japán buddhista forrásokban

Buddhista konferencia

2014. május 13-án az ELTE BTK Kari Tanácsstermében került sor a Távols-keleti Intézet Buddhizmus-kutatás Központja által szervezett konferenciára, amely „A Buddha szavainak értelmezése” címet viselte és a buddhizmus legkülönbözőbb irányzatainak kutatóit sorakoztatta fel. A konferencián a következő előadások hangoztak el:

I. szekció, elnök: HAMAR IMRE

- WOJTILLA GYULA (SZTE): *Dhammapada* 153–154. Lehetséges interpretációk
- TÓTH ERZSÉBET (ELTE): Śakyamuni Buddha kinyilatkoztatásainak jelentősége a tibeti „fokozatos út” (tib.: *lam-rim*) tanításban
- PORCIÓ TIBOR (SZTE): A Törvény betűje és szelleme. Széljegyzetek a *Buddhizmus* (2013) című könyv margójára
- PAP MELINDA (ELTE): A mahāyāna *Mahāparinirvāṇa-sūtra* „arany penge” hasonlatának tiantai értelmezése – *A gyémánt penge* című értekezés címének eredete és jelentésrétegei
- RUZSA FERENC (ELTE): A Buddha szavainak értelmezése – De hogyan is kell csinálni?

II. szekció, elnök: WOJTILLA GYULA

HAMAR IMRE (ELTE): *Az Avatamszaka szútra* kínai kommentárjai

BIRTALAN ÁGNES (ELTE): „*Burxanii jarlig*” – A Buddha szavai a mongol rituális szövegekben és a folklórban

KÖRTVÉLYESITIBOR (ELTE/TKBF): Bráhmin buddhisták, buddhista bráhminok

KELÉNYI BÉLA (Hopp Ferenc Múzeum): A Buddha szavai és Jézus cselekedetei.

A tibeti buddhista és a tibeti keresztény Életkerék

SZEGEDI MÓNKA (ELTE): *Az értelmezés módszerei a filozófiai kommentárokból*

III. szekció, elnök: BIRTALAN ÁGNES

GELLE ZSÓKA (Universitát Wien): *Gter ma* a hanyatlás koráról – Szerzőség és hitelesség kérdése egy 14. századi tibeti szöveg kapcsán

HELFENBEIN KATALIN (ELTE): Dögen és a *Mahāparinirvāṇa-sūtra*

PÉTER ALEXA (ELTE): A Buddha intelmeinek verses gyűjteménye – Tsongkhapa: *A fokozatos út részletes kifejtése* című művében

TONGORI PÉTER (Universitát Hamburg): A köztes lét teóriája az indiai buddhizmusban

HIDAS GERGELY (ELTE): Néhány további megjegyzés a buddhizmus indiai forrásairól

Konferencia a magyar–kínai diplomáciai kapcsolatok évfordulója alkalmából

2014. október 9-én „MK’65 Konferencia a magyar–kínai diplomáciai kapcsolatfelvétel 65. évfordulójára” címmel rendezett konferenciát az ELTE Konfuciusz Intézet.

I. 65 ÉV – A MAGYAR–KÍNAI KAPCSOLATOK TÖRTÉNETE

KUSAI SÁNDOR: A két ország nemzetközi környezetének, helyzetének hatása a magyar–kínai kapcsolatok fejlődésére az elmúlt 65 év során

JÓZSA SÁNDOR: Magyarként az 1950-es évek Kínájában

RÁCZ LAJOS: A katonadiplomácia mint a magyar–kínai kapcsolatok elmúlt 65 évének szerves része

II. KELETI NYITÁS – AKTUALITÁSOK A KÍNAI–MAGYAR KAPCSOLATOKBAN

SZUNOMÁR ÁGNES: Kínai befektetések Magyarországon, regionális kitekintéssel

BÁNHIDI FERENC: A kínai-magyar gazdasági kapcsolatok sikertörténete: a távközlés

JUHÁSZ OTTÓ: Tradíció és modernizáció Kínában

III. KULTÚRÁK HÍDJÁN – A MAGYAR–KÍNAI KULTURÁLIS KAPCSOLATOK

HAMAR IMRE: Konfuciusz Intézetek a magyar–kínai kapcsolatokban

CSIBRA ZSUZSANNA: A magyar költészet műfordításai Kínában: Petőfi kínaiul

KOZJEK-GULYÁS ANETT: A magyarországi kínai nyelvtanítás hatvanöt éve

Mongolisztikai Kutatóközpont

Az ELTE Távol-keleti Intézetének Mongol és Belső-ázsiai Tanszékén 2014. októberében Mongolisztikai Kutatóközpont jött létre, melyet Caxiagiñ Elbegdorj, mongol államfő nyitott meg magyarországi hivatalos látogatásának keretében.

Mongólia az 1990-es rendszerváltást követően megújult, s nagy figyelmet fordít a mongol kultúra ápolására, kutatására és népszerűsítésére. Az elmúlt évek gazdasági fellendülése után a mongol állam a legelső közt a magyarországi kutatások támogatását tartotta fontosnak: a mongol államfő 15 000 euró pénzbeli támogatást, 10 000 euró értékű számítástechnikai felszerelést, továbbá számos könyvkiadványt adományozott a Kutatóközpontnak, melynek működéséhez az ELTE biztosít infrastruktúrát. Az államfő emellett a legmagasabb, Sarkcsillag érdemrendet adományozta Dr. Sárközi Alice-nak, Dr. Birtalan Ágnesnek és Dr. Szilágyi Zsolt-nak tudományos munkásságukért, kitüntette id. Avar Ákost és Bíró Józsefet a mongoloknak nyújtott támogatásukért, valamint Halász Ádám és Fahidi Csaba elnöki ösztöndíjat nyert el Mongóliába.

A Kutatóközpont szakmai megnyitójára november 12-én került sor Dr. B. Enxtüwšin, a Mongol Tudományos Akadémia elnöke, Dr. S. Čulün, a Történelmi Intézet vezetője és számos más mongol és hazai kutató tudományos workshopjának keretében.

A Birtalan Ágnes vezetése alatt működő Kutatóközpont álláshelyeit két fiatal kutató, Teleki Krisztina és Rákos Attila tölti be az első hat hónapban, melynek során hangsúlyt kap a nyugat-mongol ojrátok között végzett expedíciók (1991–2014), illetve a mongol buddhizmussal kapcsolatos gyűjtések (2005–2014) feldolgozása és online publikálása, egy nemzetközi workshop szervezése a mongol buddhizmus tárgykörében (2015. ápr. 16–17), illetve a külföldön élő mongol diaszpóra számára mongol nyelvi és kulturális online oktatási rendszer kidolgozása a budapesti Mongol Nagykövetséggel és a Magyarországi Mongolok Egyesületével együttműködve.

A Kutatóközpont megnyitása rendkívül kedvező visszhangra talált Mongóliában és a nemzetközi mongolisztikai műhelyekben. Magyarország 2015 tavaszán újra nyitja 2006-ban bezárt ulánbátori nagykövetségét, ami bizonyára kedvező hatással lesz majd a két ország közötti 65 éves diplomáciai kapcsolatokra.

1. Caxiagiñ Elbegdorj, mongol államfő és Birtalan Ágnes a Kutatóközpont megnyitóján

2. Csoportkép a mongol államfő látogatásakor

3. B. Enxtüwšín, a Mongol Tudományos Akadémia elnöke és T. Gandi nagykövet asszony a Kutatóközpont előtt

Workshop a Mongolisztikai Kutatóközpont megnyitása alkalmából

Az ELTE Mongol és Belső-ázsiai Tanszéke mellett működő, mongol állami támogatással létrejött Mongolisztikai Kutatóközpontot Caxiagīn Elbegdorj, a Mongol Köztársaság elnöke nyitotta meg 2014. október 18-án. A Központ szakmai megnyitására 2014. november 12-én került sor, amikor magyar és mongol kutatók tapasztalatot cseréltek, és megvitatták a jövőbeli együttműködés további lehetőségeit. Hamar Imre professzor köszöntőjében bemutatta a Tanszék és a Központ szakmai és adminisztratív közegét, a Távol-Keleti Intézetet. Ezt követően a mongol vendégek szólaltak fel. B. Enxtüwšin akadémikus ismertette a Mongol Tudományos Akadémia bölcsészettudományi tevékenységét, valamint a jelenlegi és tervezett nemzetközi együttműködési területeket, továbbá méltatta az ELTÉ-n eddig elért mongolisztikai eredményeket. A professzor a nomadizmus kutatásának szakértője, ami a Mongol és Belső-ázsiai Tanszék egyik fő, nemzetközileg elismert profilja. Dr. S. Čulūn a Mongol Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetnek igazgatója, aki Enxtüwšin akadémikushoz hasonlóan már többször is járt a Tanszéken, a lehetséges történeti témájú közös projektekről nyilatkozott. Dr. Ja Cerendagwa a Mongol Tudományos Akadémia Régészettudományi intézetnek a munkatársa olyan interdiszciplináris projektekről beszélt, melyekbe több magyarországi intézmény is bevonható lenne. Birtalan Ágnes professzor bemutatta az ELTÉ-n már a 19. század óta folyó mongol nyelvi és mongolisztikai stúdiumokat, és részletesen ismertette az egykori és mai filológiai alapú terepkutatási projekteket (Ligeti Lajos, Kara György, Uray-Kózhalmi Katalin, Róna-Tas András kutatásai). Az újonnan alakult Központ két munkatársa (Dr. Teleki Krisztina és Rákos Attila), valamint az elnöki ösztöndíjasok (Halász Ádám és Fahidi Csaba) beszámoltak terveikről és a Központhoz kapcsolódó kutatási projektekről, így a terepkutatások során gyűjtött nyelvi anyagok feldolgozásáról, valamint napjaink mongol buddhizmusának a kutatásáról. A workshopon jelenlevő nagykövetek – mongol részről Dr. T. Gandi, a magyar diplomáciai testület részéről pedig Kádár László és Jaczkovits Miklós – beszéltek a tudományos kutatói és oktatói tevékenység politikai gazdasági háttéréről. A jelenlevő mongolista és tibetista kutatók, mint Dr. Sárközi Alice, Bethlenfalvy Géza, Dr. Vinkovics Judit, Dr. Szilágyi Zsolt, Dr. Balogh Mátyás, Dr. Avar Ákos, professzor D. Badamdordzs, továbbá a PhD-hallgatók szintén hozzászóltak bemutatva a magyarországi mongolisztika sokszínűségét.

A workshop során a mongol és magyar kutatók kölcsönösen megajándékozták egymást a legújabb mongolisztikai kiadványaikkal.

1. kép: A workshop résztvevői a Bölcsészettudományi Kar Dékáni Kis Tanácstermében

2. Hamar Imre professzor köszöntője

3. A mongol delegáció tagjai: Dr. T. Gandi nagykövetség, B. Enxtüwšin akadémikus, Dr. S. Čulün történész, D. Ninj követségi munkatárs, Dr. Ja. Cerendagwa régész.

4. Kiadványcsere, mely értékes könyvekkel gazdagította a tanszéki gyűjteményt

Tom Tillemans előadása

A Távol-keleti Intézet Buddhizmus-kutatás Központja szervezésében 2014. november 27-én tartott előadást Tom Tillemans (Lausanne-i Egyetem) „Indian and Chan Buddhists on Meditation: What Has Thinking Got to Do with it?” címmel, melyben a tibeti Szamje kolostorban 792–794-ben lezajlott hitvita két főszereplőjének, az indiai irányzatot képviselő Kamalasíla és a kínai irányzatot képviselő szerzetes álláspontját elemezte. Tom Tillemans holland-kanadai buddhológus, indológus és tibetológus. 1992 óta a Lausanne-i Egyetem Keleti Nyelvek és Civilizációk Tanszékének professzora. Szanszkrit, kínai és filozófia szakon végzett Lausanne-ban és Genfben, majd buddhista tanulmányokból doktorált. Kutatási területe az indiai és tibeti buddhista logika és episztemológia, a madhjamaka filozófia, a tibeti irodalom, nyelvtan és költészet.